НОВИНКИ.

Американська вигода.

В однім американськім місті компанія назначила до трамваів ще по одному кондукторови. Їх обовязком буде — відповідати на всі питаня подорожуючих, помагати женщи нам при вході і виході з воза, успокоювати плачучі діти, — словом вони мають старати ся бути для публики помічними.

Торговля живим товаром.

З кождим днем відкривають щораз страшніїші подробиці про торговлю живим товаром в Ню Йорку, котрі наносять сором американській культурі перед цілим цивілізованим сьвітом.

Між загалом панує велике обуренэ, бо жертвою галицьких і російських жидків-гандлярів впали самі, що найкращі учениці, яких поривали, як вони йшли до школи. Сейчас їх вивозили поза Ню Йорк, щоби укритись перед поліцією, а по якімсь часї привозили до Ню Йорку на продаж яко товар.

Дівчата продавали в скритих норах нюйорського агента. Урядово стверджено, що в одній італійській гали відбув ся публичний торг на 16-літну панну. "Товар" виставлено на продаж наго. Зачала ся ніби лїцитація, хто дасть більше. Коли два купці не могли погодити ся щодо ціни, тоді агент запропонував, щоби заплачено від ваги. Дівчину зважено і купець заплатив по 1 долярови за кождий фунт її ваги.

Такі страшні відносини панують серед сучасної культурної суспільности. Нема слів, нема кари, на таких злочинців.

Трагічна смерть.

Д. Д. Підгайний з Дітройт, Міш. доносить нам про страшну трагічну смерть, яка стрінула там українську родину пп. Кінахів.

В суботу 26 м. м. пок. Семен Кінах вибрав ся автомобілем з жінкою і дитиною в гостину до родичів своєї жінки. Се було якраз в день другої річниці подружного житя молодої пари. О год. 10.30 вечером п. п. Кінахи вертали домів. Улицю Голбрук, якою вони їхали перетинає зелїзнодорожний шлях лінії Ґренд Транк. Уляця в тім місци не освічена, а в додатку нема рогатки, яка охоронялаб переходних перед потягом.

Автомобіль пок. п. Кінаха дістав ся під колеса переїзджаючого тягарового потягу і розбив ся в тріски. П. Кінахови в катастрофі розторощило голову, відірвало руку і помасакрувало цілий тулів. Його жені колеса потягу відтяли голову, і одну руку і перетяли в поясі. Жінка була вагітна. Дитину, що мала прийти на світ відкинуло на бік. Маленька дволїтна дівчина також згинула разом з родичами.

В Галичині.

"Новоэ Время" подає з лондонських жерел, що до Будапешту прибуло з Карпат 100 тисяч утікачів. Се мало викликати в місті паніку.

Австрійський губернатор Галичини в своїй розмові з представителем "Берлінер Тагеблятт" заявив що скоре занятэ Львова ледво чи можливе. Уряд переніс ся зі Львова зі глядів осторожности.

До Парижа телэграфують з Цуриху (в Швайцарії), що вже почала ся евакуація цивільного населеня Львова.

Щоби перешкодити наступови російських військ на Львів, австрійські війска вірвали всі мости на ріці Бузї.

Генерал Лінсінґен оглядав укріпленя Перемишля і наказав евакувати все населенэ з Перемишля і околиці, а також з Ярослава. До Кракова прибуває богато утікачів.

У Львові?

"Рэч" доносить датою 24. липня ст. ст.:

Відомість про упадок Бродів прийшла до Львова скорше, як се стало ся на ділі, іменно дня 14. липня по півночи. Розказували, що російські війська доходять вже під Красно і що передом йдуть козаки і азійська кінниця, котра без пощади бэ мирне населенэ. Вчинив ся переполох. Многотисячна товпа старала ся дістати на дворець, але сему перешкодили жандарми. На їх адресу почала товпа кричати: "Льокаї, слуги Прусаків, Геть з війною! Дайте нам можність спасти ся! Силою возьмемо поїзди!"

Товпа стала напирати на дворець. Жандарми виняли зброю. В товпі роздав ся вистріл. Товпа кинула ся на жандармів, але їм на поміч пішло військо. Конець-кінців вбито з товпи 30 людий, а 100 ранено. На другий день у Львові проголошено виімковий стан.

ALBERTA COLLEGE North

Школа для хлопців і дівчат для молодих мущин і женьщин.

ОТВИРАЭ СЕГО РОКУ СПЕЦИЯЛЬНУ КЛЯСУ ДЛЯ МОЛОДЦІВ І ДІВЧАТ НЕ ВОЛОДІЮЧИХ АНГЛІЙСКОЮ МОВОЮ.

Дуже за низькою оплатою даєсь борт, помешкане, пране і науку.

В торік в нашій Каледж було 66. молодців, що вчились анг. мови.

В нас можна брати курси науки публичної школи як і гай-скул.

Наука розпочинаєсь на 5-го вересня.

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИЇ ГОЛОСІТЬ СЯ ДО:

F. S. McCALL B. A.

Principal Alberta College-North.

10041. -- 101. Str.

EDMONTON, ALBERTA.

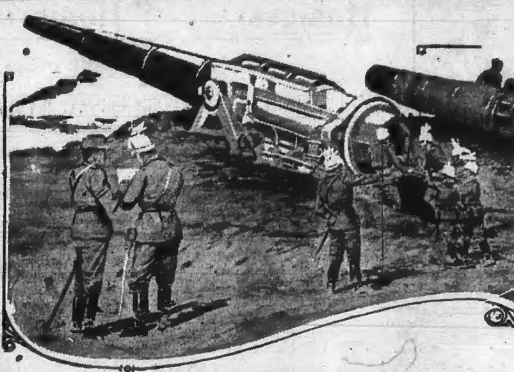

Італійскі тяжкі канони, які знищили форти Ґориції.

ВИ МОЖЕТЕ УМЕБЛЮВАТИ СВОЮ ХАТУ ДОБРЕ А ТАНО.

Коли Ви будете купувати все, що Вам потрібно в нас, де э найбільший вибір меблів, карпетів, кухнів і всіх иньших домашних річий.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

BLOWEY HENRY CO.

EDMONTON, ALBERTA.

„Кан[redacted]

Релігійно-моральний ТИЖДНЕВНИК.

Передплата на рік лише $1.

Канадієць
THE CANADIAN

„THE CANADIAN"
10336 -- 96 ST.
Edmonton, -- Alberta.

Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК V. Ч. 36. EDMONTON, 20 OF SEPTEMBER. 1916. VOL. V. No. 36.

MARUNCHAK COLLECTION

Алїянти в Македонії розпочали наступ.

НІМЕЦКО—БОЛГАРСКИЙ НАСТУП В ДОБРУДЖІ ЗДЕРЖАНИЙ.

В Брит. Колюмбії взяли управу провінциї ліберали.

Взяли 54.000 Німців.

Лондон 15. вер. — Від початку офензиви в Франциї брит. і фран. війска взяли 54.000 нім. жовнірів в полон, здобули 260 канон і 467 машинових крісів.

Британці і Французи поступили в Франциї значно вперед.

Лондон 15. вер. — Наші війска здобули ворожі окопи на просторі шістьох миль між Комблес а Позієрами і посунулись дві милї в глуб нім. закопів. При сім ми взяли 2.300 нім. жовнїрів в полон, між якими було 65 офіцирів враз зі шістьма оберштами.

Серби відносять побіду.

Солунь, 16-го вересня. — В головній кватирі алїянтів видано отсей звіт:

В напрямі на Фльоріну сербська артилэрія приневолила Болгарів виконати в непорядку відворот з висунених вперед становищ.

В околици Козане викинули Серби болгарські відділи зі сіл Пелэхор і Емборія.

Серби побили Болгар.

Солунь 17. вер. — По дводневім завзятім бою Болгари зістали побиті сербскою армією в Македонії і втікають в напрямі Монастира. В сій борбі Серби здобули 32 канонї, много машинових крісів і много амуниції.

Новий воэнний монстер.

Лондон 17. вер. — Нині перший раз наш нововинайдений опанцерований автомобіль гонив вздовж нім. окопів і засипав оловом їх оборонців а відтак зовсім ненарушений повернув назад.

Сей опанцерований автомобіль, се нове воэнне чудо. Гонить через рови, плоти, ломить меньші дерева і ширить страшне спустошенэ в ворожих рядах.

Будову сих автомобілів, держало брит. правительство в тайні і тепер уживає їх при своїй офензиві над Соммою.

Німецкі колійові вози придались Румунії.

Лондон 17 вер. — Доносять з Букарешту, столиці Румунії, що сотки колійових возів, яких вислала Німеччина до Румунії за збіжом, ужито до перевозу не збіжа а румуньского війска, при наступі на Угорщину. В Румунії відчував ся великий брак колійових возів, але сей брак тепер усунений.

Німецко-болгарский наступ в Добруджі здержаний.

Рим 19. вер. — Румуньско-російскі війска здержали німецко-болгарский наступ в Добруджі на лінії, що тягнесь від Чорного моря, міста Констанциї, через Раково і Тузелэ до Дунаю.

Тут російскі війска виносять около 400.000 жовнірів.

400.000 Росіян вмашрувало до Добруджі на поміч Румунам.

Берлін 19-го вересня. — Тутешні військові круги на підставі одержаних інформацій подають силу російської армії, яка боре ся разом з Румунами проти Болгарів і Німців в Добруджі на 400.000 людий.

Нове національне сьвято Франциї.

Річниця битви над Марною, де здержано перший страшний наступ німецьких армій, стала національним сьвятом цілої Франциї.

В місті Едмонтоні записалось сего року до публичної школи 8.127 дітий.

Дефіцит міскої стріткари за місяць авгуcт виносить 12.303 дол.

День Вдяки в Канаді назначено на 9-го жовтня (октобра).

В Онтерійо замкнено всі бари.

Торонто 16. вер. — Нині в вечір о 7-ій год. в цілім Онтерійо замкнули бари свої двері раз на завсігди.

Деякі бари випродавши свій "товар" замкнули перед часом.

Намісник Канади Дюк Конавт уступає зі свого становиска десь коло першого октобра і виїзджає до Англії. На його місце прибуде з Англії, в тім самім часі, новий намісник для Канади Дюк Девоншайр.

В Бріт. Колюмбії впали консервати.

Ванкувер 15. вер. — В Бріт. колюбії зістало вибраних 40 лїбералів а лише 5. консерватів. Передтим в сій провінциї був консер. уряд. Крім одного впали всі консер. міністри, навіть сам премієр.

Нова воэнна позичка.

Канада затягає нову воэнну позичку в сумі 100 міл. долярів. Ся позичка має бути сплачена 1931 року з 5 проц.

На сю позичку складають гроші всі, хто лише може, компанії, приватні люди і банки. Самі банки згодились зложити половину сеї позички.

Бенет буде провідником.

Кальґари. — В "Кальґарі Геральд" появилась з достовірного жерела новинка, що теперішний провідник консерватив ної партиї в Альберті п. Мічене уступить а його місце забере п. Беннет, посол до домініяльного парляменту.

НАЙМЕНЬША ГАРМАТА ПРИ "РОБОТІ" НА БРИТ. ФРОНТІ.

Сей образець вказує найменьшу гармату при "роботі" підчас теперішного брит. наступу в Франциї.

ШКОЛА ДАРОМ.

На 15 с. м. отворилась вечірна школа анг. язика. Наука відбуваэсь що вівтірка і четверга **о 7.15 вечером.**

Що неділї о 7 год. в вечір відбуваэсь Богослуженэ.

В пятницю 6. октобра в 7-ій год. в вечір **рос. Українці** дадуть **концерт,** де будуть українські і анг. пісні.

Вступ для всіх вільний кождого часу.

Заходіть під сей адрес: —

ZION METHODIST CHURCH.
7. A. Str. Riverside.
Calgary.

Виходить в середу кождого тижня

Передплата на рік виносить . . . . $ 1.

АДРЕС:

THE CANADIAN
10336--96 ST. EDMONTON, ALTA.

Редакция принимаэ всякі оголошеня по умірковаиній ціні; по близші інформациї пишіть до Редакциї.

За зміст оголошень, поміщених в "Канадийци", Редакція не відповідаэ.

Рукописий, присланих до Редакциї, не звертаэ ся.

Містимо всякі дописи — відносячі ся до житя — бутя нашого народу в Канаді. Дописий з нападами на поодинокі особи не містимо — хибаб они мали загальне значінэ.

ГЕЙ ДО ШКОЛИ — ДО ПРОСЬВІТИ!

Кождий з нас знаэ, як то тяжко приходить ся жити неписьменному на сім Божім сьвіті. Всі хотять з него користати і його як найбільше вихіснувати, обдерти і то почавши від эгомосця а скінчивши на ганделесі — жидикови, всі они чекають на него. Такий чоловік нудить собою і своім житэм і житэ справляэ йому як найбільше клопоту і тягару. Йому здаэсь, що і сонце не так сьвітить йому ясно і тепло як для других і цілий сьвіт не так веселий для него як для иньших. Працюэ і ніч і день, а ся праця не приносить йому бажаних успіхів. Всяке діло, якеб він не розпочав, якось йому не ведесь і не йде, мимо всіх випружених сил. Люди не виглядають йому людьми, а на посілись і чигають на него. Через се всякі його благородні чувства нидіють, стремліня до доброго і чесного занепадають. Він стаэсь самий пригнобленим, прибитим. Не стараэсь піднести себе, поліпшити свою долю бо не розуміэ себе, не розуміэ і сьвіта і житэ і сьвіт стають йому не виносимим тягарем і він впадаэ.

**

Ми гарували, бідували самі, бо наші батьки не вказали нам куди йдесь до школи — до просьвіти. Они самі не розуміли ваги науки і нам эї не вщипили. Але, коли ми дізнались про вартість науки в нашім житю, не будьмо байдужними для наших дітий! Будьмо дійсними батьками і матерами наших дітий і подбаймо більше про їх, будучність чим дбано про нас! Ми не нарікаймо на своїх родичів, що они лишили нас серед сего сьвіта неприготованими до него. через се мусимо гарувати і бідувати! Але ми пізнавши причину нашої біди, усуньмо эї від наших дітий і посилаймо їх до школи.

Ні оден батько ані мати яка э всилі дати свою дитину до дальшої науки до міста, повинні зробити се зараз эще нині.

Наука — се скарб, який ні огонь не спалить, вода не забере, ні злодій не вкраде. Лучше э дитині дати науку образованэ чим лишити эї не знати який великий маэток. Маэток може пропасти, а наука ніколи не пропаде.

Коли в нас э любов до наших дітий, то ми не лише післемо їх до звичайної школи, але післемо їх і до висших до міста. Коли ми любимо свої діти ми не схочемо, щоб они так бідували як ми, а постараэмось для них о лучшу будучність, о красший сьвітогляд і отворимо їм більше очи. Коли ми постараэмось о красшу будучність для наших дітий, то не лише діти будуть нам вдячні за се, але і ми самі на наші старі літа будемо мали при кім і свої старичі кости зложити.

Не тратьмо дорогого часу, посилаймо свої діти до дальшої науки і других до сего заохочуймо.

Посилаймо діти до школи, даймо їм просьвіту, їм і нам буде красше житись, ми станемо красшими і сьвіт стане лучшим.

Коли хочете післати свої діти до школи до Едмонтону то батьківський дім і опіку можете одержати в сих місцях:— Эсли ваш син чи дочка буде ходити до АЛБЕРТА КАЛЕДЖ в північнім Едмонтоні, то там може мати науку і станцию, або син може мешкати в УКР. БУРСІ і сюда ходити до школи а дочка в РУТЕНІЭН ГОМ, який э лише два блоки від АЛБЕРТА КАЛЕДЖ. Оплата за станцию і борд в "РУТЕНІЭН ГОМ" э дуже мала.

Українські студенти, які не посідають достаточного знаня анг. мови, найлучше булоб, щоб записувались до АЛБЕРТА КАЛЕДЖ, в полуд. Едмонтоні, де побіч анг. викладової мови, будесь викладати сего року деякі предмети і по українськи.

Хочете довідатись дещо близше про ціну і т. д. пишіть до ред. "КАНАДИЙЦЯ."

ЩО Э ПРОТЕСТАНТИЗМ?

(Конець.)

Дефініция слова "протестант".

Слово "протестант" э походженя латиньского і э виразом позитивним а не негативним.

Слово "протестант" буде значити по нашому сьвідок, особа, що сьвідчить. В сім значіню се слово э ужите і в Біблії і в многих місцях переведене сьвідок, сьвідкуэ, що в анг. переведено "вітнес", що в латиньскій Біблії уживаній в римо-кат. церкві відповідаэ слово "тесто". В такім значіню відносить ся се слово до Апостолів, що перші сьвідкують про Христа, до сьв. Стефана і до самого Нашого Спасителя, Ісуса Христа в першій голові Відкритя.

В наших часах значінэ слова "протестант" відбігло далеко відпершого. В звичайній фразеольоґії під словом протестант, як його нині вживаэсь, розуміэсь того, хто протестуэ-заперечаэ всі римо-католицкі чи якіиньші догми і всякі додатки і видумки а узнаэ лише одинокий авторітет Слово Боже — Біблію.

Всім э дещо правди але не богато, бо слово "протестант" се зложене слово з діэслова "тесто" і приіменника "про." Діэслово "тесто" в латині значить сьвідчу а "про" значить за, для. Отже слово "протесто" буде значити сьвідчу за кім, для кого.

В нинішних часах ми чуэмо, що декого називають "проджермен". Слово про-джермен не значить, що хтось э ворожо настроэний проти Німців, але противно. Тому і первісне значінэ слова "протестант" мало значінэ "сьвідок за." Колиж "протестант" значить "сьвідок за" так тоді ми спитаэмо себе, за чим оно сьвідчило і чи в такім значіню оно було первісно ужите?

Перше і найважнійше э се, що перші, історичні протестанти дали перше місце в своім протесті Божому Слові. Се значить, що протестант не з'обовязав себе в нічо вірити, що не може бути доказане в Сьвятім Письмі.

Відтак, сьвідчили, узнавали правду, Божу правду, яка міститъ ся в Сьвятім Письмі. Ті, що вірють, що Біблія містить в собі науку правди людского спасеня, будуть сьвідчити, що все, що знаходить ся в Біблії даэ повну запоруку відкупленя і осягненя вічного житя. Оба сї сьвідченя включають в собі узнанэ свободи, свободи совісти, свободи ісповіданя, свободи зближеня ся до Бога без чиінебудь помочи-посередництва. І коли ми глянемо на нинішний сьвіт і на історию минувших трех століть, ми зрозуміэмо ту безмірну прислугу, яку протестантизм зробив для свободи. Ті народи Европи, які були найвірнійші сини прінціпам Слова Божого, зазнали більше релігійної і політичної свободи, віж ті, котрі віддалились від сих фундаментальних прінціпів людскости.

Чи слово "протестант" э протиставленэм до слова "католик."?

Но, зовсім ні. Слово "протестант" не э протиставленэм до слова "католик" але до римо-католик. Похибкою э фактичною як і історичною протиставити слово "протестант" до слова католик.

Церква Англії уважала і уважаэ себе за протестаньску церков. В 1627 році Дін Джексон заявив отсе "Ми протестанти зреформованої церкви эсьмо найправдивійшими християнами на земли і дійсними членами сьв. католицкої церкви."

Епископ Козін, оден з визначнійших епископів відновленя доби, заявив, що церкви, які носять імя Христа і визнають правдиву католицку віру "суть протестанськими найлучше зреформованими церквами." В 1717 році епископи заявили, що наша церква "э першою з протестанських церков", подаючи за причину сего висказу, що она тримаэсь як найблизше наук і дисциплїни першої церкви. Вже в наших часах в 1903 році епископ з Брістолю, Др. Бравне сказав на конґресі "протест і протестант э позитивними словами, а не негативними і . . . . публичний висказ позитивною заявою." Переводчики Біблії знали, що слово значило того часу котрі перевили Павлові слова: (Пав. Кор. XV? 31)

"Я кождий день умираю, **сьвідчу ся в тім** вашою похвалою, братя, котру я маю во Христі Ісусі, Господі нашім."

Епископ Крістофер Вордсворт, з Лінкольну, оден з найвизначнійших отців церкви 19 століття сказав: "Церква Англії сталась протестантською через реформу, щоб бути правдивійшою і більше чистою католицкою.

Коли переглянемо сї вискази визначних протестантів то зрозуміэмо, що се таке протестантизм.

— ЧИ ВИ Э ВЖЕ — ПЕРЕДПЛАТНИКОМ "КАНАДИЙЦЯ".

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

ДУХ ЖИТЯ.

"Котрі бо Духом Божим водять ся, ті сини Божі".
Римл. 8: 12-26.

Тим же то, браття, ми довжники не тілу, щоб по тілу жити.

Коли бо живте потілу, то помрете; колиж духом діла тілесні мертвите, будете живі.

Котрі бо Духом Божим водять ся, ті сини Божі.

Бо не прийняли ви духа неволі, знов на боязнь, а прийняти духа всиновленя, нимже по кликуэмо: Авва, Отче!

Сей самий Дух сьвідкуэ нашому духові, що ми діти Божі.

Коли ж діти, то й наслідники, наслідники Божі, а спільні наслідники Христові, коли тільки з ним страждемо, щоб з Ним і прославитись.

Думаю бо, що муки теперішнього часу не достойні слави, що маэ явитись в нас.

Бо дожиданэ творива дождаэ одкритя синів Божих.

Суэті бо творива підневолились не по волі, а через підневолившого, в надії.

Що й творива визволить ся з неволї зотліня на волю слави дітий Божих.

Знаэмо бо, що все творива в купі стогне і мучить ся аж досі.

Не тільки ж (воно), та й ми самі, первоплід духа маючи, й ми самі в собі стогнемо, ждучи всеновленя, избавленя тіла нашого.

Надією бо спаслись ми: надія ж видима не эсть надія; що бо хто бачить, чого й надіятись?

Коли ж надіэмось чого не бачимо, терпінэм ждемо.

Также само й Дух помагаэ нам в немощах наших; про що бо молитись нам так, як треба, не знаэмо, та сам Дух заступаэть ся за нас стогнанэм невимовним.

Вступне слово.

Розважаючи божий плян спасеня сьвіта, завважуэмо, що по сошествію сьв. Духа, послїдувала проповідь ап. Петра, а ті, що слухали Петрової проповіди оживлені сьв. Духом стали першими сївачами християньства. Се бачимо по листах апостолів, які писали до церквів в тих місцях, куди они ще не заходили, як се бачимо з нинїшного листа Павла до Римлян. Павло ще не був в Римі. А мимо того в Римі була вже християньска церква, а в ній були люди знакомі Павла, з котрими він переписував ся.

В Римі жили ще перед добою християньства богато жидів. "Захожі Римляни" про які згадуэсь в гл. 2: 10. Дїяний Апостольских, се були жиди з Риму, які на день пятидесятниці приїхали до Эрусалиму на сьвята, як се був тоді звичай. Безперечна річ, що многі з тих жидів з Риму були присутні на Петровій проповіди по сошествію сьв. Духа. Переняті духом Христа і скріплені енергією св. Духа, они вернули до Риму і там заснували свою християньску громаду. Павло маючи знакомих в Римі причинив ся головно до піддержаня духа тої громади. А притім полишив християньскому сьвітови важний документ християньскої науки. Нинішний лист Павла вказуэ на условини чоловіка без надії спасеня. А се спасенэ э для жидів, як рівнож і поган в вірі в Христа. Ізраїль упав через непослух закона Бога, але тепер дістав Спасителя, що заплатив жертвою смертною за гріх.

Синівство Бога.

Тим же то братэ, ми довжники — Павло говорить до жидів. Тут він звертаэсь до теми яку пояснював в попередних реченях, себто що спасенэ душі і правдиве житя приходить через діланэ сьв. Духа, тимто ми э довжниками сьв. Духа і повинничьмо эго шанувати. Тілесні річи, земські річи не можуть нам дати духового житя. **Коли бо живете по тілу** — Жити по тілу, значить слідувати і робити те, що подобаэсь змислам тіла. Хто так живэ, той занедбуэ висшу ціль свого призначеня. У такого нема ніяких ідей будуччини. Він віруэ лиш в житэ тіла, він журить ся лиш щоби задоволити похоти тіла. Він годуэ тіло, а душа у него голодуэ. **Помрете.** — Се не значить, що чоловік, що живэ по тілу умре тілом, але умре духом. У ньому нема духового житя, нема ідей, він душею мертвий. Се значить, що хто живэ по тілу э мертвим у вічности. **Колиж духом діла тілесні мертвите** — Чоловік, в котрого житэ душевне не занедбане, а розвинене, не іде за похотями тіла. Він відмовляэ собі то, що приэмне тілу, бо добачуэ понад се висшу ідею, себто він духовим житэм умертвляэ тілесні діла, бо они не годять ся з переконанями ідеального чоловіка, бо они не годять ся з волею Бога. Чоловік, що душею э живий, годен, контроловати себе і свої діла бо у такого чоловіка э сила, енергія, яка э тою благодатію сьв. Духа. **Будете живі** — Будете жити духовим житэм в надії на вічне житэ. Той що служить дияволови, э мертвим в грісі. А цілию пляну спасеня э дати душі правдиве, вічне житэ. **Котрі Духом Божим водять ся** — Першим діланэм сьв. Духа э провадити, (Йоан 16: 13), а эго провід э завсігди після волі Бога. Сьв. Дух часто уживаэ живого слова через вибраних людий, які накликують чоловіка на добру дорогу до служби Господеви. Він все готов провадити кождого, хто добровільно і охочо слідуэ за вказівками сьв. Духа. Він провадить часом дорогою, яка не дуже приэмна тілу, але ціль эго проводу все э житэ вічне. **Ті сини Божі** — В чиїм серцю пануэ сьв. Дух, ті відчувають близші відносини до Бога. Они чують, що Отець небесний опікуэсь ними хоронить їх в небезпеці гріха. **Бо не прийняли ви духа неволі, знов на боязнь.** — Хтож служить по тілу, себто гріху, той невільником диявола, гріха. У такого в серцю все пануэ боязнь, бо він не маэ ніякої надії на помилуванэ перед предвічним і справедливим Судією. А хто живэ душею, у того в серцю пануэ спокій. Він знаэ, що служить Господеви і не страхаэсь, а любить Бога як батька. **Прийняли духа всиновленя** — Э велика ріжниця між духом невільника, а духом синівства. Чоловік, що відчуваэ себе слугою Бога, відчуэ рівнож духа синівства. **Ним же покликуэмо: Авва Отче** — Се э зовсім правдивий голос серця, увільненого від кайдан гріха. "А що ви сини, то послав Бог Духа Сина свого в серця ваші, що покликуэ: Авва Отче!" (Гал. 4; 6.) Спасені від гріха називають Бога батьком, бо они відчувають своэ синівство.

Сей самий Дух сьвідкуэ нашому духови — Коли чоловік, дитя Боже, розважить свої переконаня, бажаня і свій стан душевний, він стаэ певним, що став новим в Христі; та се не э лиш одиноке эго щастэ, бо рівночасно Дух сьвідкуэ, що чоловік э принятим за сина. Се э власне найбільше щастэ відродженого чоловіка, що голос совісти приносить эму сю благу вість і даэ чоловікови рівночасно сьвідоцтво а за сим і спокій. **Колиж діти, то** й **наслідники** — Дитина э спадкоэмцем свого батька. Ся засада зрозуміла нам, бо она уживаэсь в житю. Наслїдництво Бога даэ нам ті скарби, які зложені для дітий Бога з предвіку. Сї благодати одідичуэ чоловік вже тоді, коли почуваэсь бути дитиною Бога. **Спільні наслідники Христа** — Ми не лиш діти Бога, але ми брати Христа, співнаслідники слави у Бога Отця. **Коли тільки з ним страждемо** — Одно услівэ, яке мусимо сповнити, себто мусимо нести прапор правди так як ніс його Христос. Нам треба нести наш хрест, який кладе Господь на наші рамена так довго, доки наша вандрівка на сім сьвіті скінчить ся. **Щоб з ним і прославитись** — Страждане з Христом робить нас до стойними щоб з ним й прославитись. Вічне житэ, се нагорода в повнім значіню сего слова, але заслужити треба эго тим, що перейдемо витревало і хоробро пробу сего житя.

Надія на славу.

Апостол Павло присьвячуэ хвилю розваги над терпінэм, яке мусить перейти кожде дитя Бога і уважаэ, що се лиш незвичайний момент в порівнаню до будучої слави. Ціла природа чоловіка бажаэ бачити сю славу. Не тільки се, але цілий всесьвіт тужить за тою хвилею, колиб цілий сьвіт, всі річи в ньому, все житэ, було упорядковане волї і цілям Божим. Сьвіт вірить, що робота диявола буде зруйнована. На се власне прийшов на сьвіт Син Божий. Християнин проте ніколи не уважаэ сього бажаня ослабленим, противно він надіэсь і все відважно і хоробро переходить всї страждання і несе свій хрест в надії, що колись таки конечно слава Бога буде відкрита в повнім своїм сьвітлї і красоті. Часом у чоловіка збуджаэсь радше умерти і бути у славі з Христом; се э лиш знак тої цілі і того щастя, для котрого живемо.

Сьв. Дух і молитва.

Так само Дух помагаэ нам в немощах — Попри всї дари, про які згадувано висше, Дух, сьв. приносить нам ще одну важну ласку. Він помагаэ нам в потребі. Змисл звернений тут головно що до наших бажань, себто що до нашої молитви. Ми можемо бажати богато всяких річий, які не конечно потрібні, відповідні, чи пожиточні для нас. Они можливо, що й не булиб для нас добром, колиб ми їх одержали. Але коли нас веде Дух сьв. тоді при эго помочи ми справляэмо бажаня нашого серця, ми радше бажаэмо душевного, чим того, що видалось би добрим для тіла. Наслїдок все той самий, що Дух приносить нам благодать для душі, вічну, а не дочасну. **Сам Дух заступаэть ся** — Так як Христос став нашим посередником в справі нашого спасеня, так Дух сьв. заступаэть ся за нами в наших відносинах до Бога. Ми не годні часами словами висловити того, чого бажаэмо, то всеж таки відчуваэмо наше бажанэ духом. Се э саме то стогнанэ невидиме, яке чоловік ані висловити, ні другому передати не годен.

ОПОВІДАНЯ.

Граф Лев Толстой.

ПРОПУСТИШ ОГОНЬ НЕ ВГАСИШ.

(Конец.)

Пола обідрала ся, і упав Іван: "Гвалту! Держіть." крикнув Іван, зірвав ся і побіг дальше. Поки він піднимав ся, Гаврило був уже коло своэї хати: але й тут настиг эго Іван. Та тілько хотів він эго схопити, якраз щось эго заморочило, — мов каменем ударив в голову. Се Гаврило коло хати підняв дубовий кіл, і коли Іван підбігав до него, з усего розмаху ударив эго по голові.

Заморочило Івана, іскри посипались з очий, потому потемніло в очах, і захитав ся він. Коли опамятав ся, Гаврила вже не було; було ясно як у день і від эго хати, мов би машина йшла гуділо, і тріщало щось. Іван обернув ся і побачив, що эго задна клуня вся горіла, а бічну захопило; і огонь і дим. і огарки соломи гнало з димом на хату.

"Щож се братці! крикнув Іван, підняв руки і вдарив ними себе по боках: "Таж мені тілько було вирвати з острішини та задоптати!"

Хотів Іван закричати та дух эму захопило і не добув голосу. Хотів бічи: ноги не рушають ся, одна за другу зачіпаэ. Пішов поволи, зробив два кроки, захитав ся, знов эму заперло дух. Постояв, відітхнув і пішов. Поки він обійшов клуню і дійшов до огню, бічна клуня була в огни, захопило вже й угол хати і ворота; з хати валив огонь і не було до неї приступу. Народу збіглось богато, та не було що діяти. Сусіди виносили своэ і виганяли з обійсть свою худобу. Після Іванової заняла ся Гаврилова хата; підняв ся вітер, перекинуло через улицю. Мов мітлою змело половину села.

У Івана лише старого винесли та самі повискакували, в чім були; а то все лишило ся. Крім коний, що були на нічлігу, вся худоба згоріла: кури погоріли на сідалах; вози, плуги, борони, жіночині скрині, збіже в сусіках — все згоріло. У Гаврила худобу вигнали і дещо повиносили.

Горіло довго, всю ніч. Іван стояв коло свого обійстя, дивив ся та тілько приговорював: "Щож се братці! Тілько було вирвати та задоптати!" Але коли завалила ся стеля в хаті, він поліз в сам огонь, хопив обгорілий сволок і став тягнути з огню. Баби побачили эго і стали кликати назад; але він витаскав сволок і поліз за другим та пошпотнув ся і упав в огонь. Поліз за ним син і витягнув эго. Спалив собі Іван бороду і волосэ, попалив одіж і попік руки та нічого не чув. "Се він э горя одурів!" говорив народ. Став огонь погасати, а Іван все стояв і тілько приговорював: "Братці, щож се? Тілько було вирвати!" Над ранком прислав війт за Іваном сина.

— Дядьку Іване, твій батько вмираэ; велів тебе прикликати попращати ся.

Забув Іван і про батька і не розумів, що эму кажуть.

— Який — батько? Чого?

— Велів тебе прикликати попрощати ся; він у нас умираэ в хаті. Ходімо дядьку Іване!

Ледво порозумів Іван і пішов за війтовим сином.

Коли старого виносили, окинуло його соломою з огнем і обпалило. Эго занесли до війта подальше, де не горіло. Коли Іван прийшов до вітця, в хаті була лише сама стара війтиха і діти на печи. Всі були при огни. Старий лежав на лаві і споглядав на двері. Коли син увійшов, він зарушав ся. Стара підійшла до него і сказала, що прийшов син. Він велів призвати эго близше. Іван підійшов і тоді старий промовив:

— А що, Івасю — сказав він, — говорив я тобі? Хто спалив село?

— Він, тату — сказав Іван. — Він, я й застав эго. При мені він і огонь підложив під стріху. Мені було лише вихопити жмут соломи з огнем та задоптати і нічого би не було.

— Іване! — сказав старий: — Моя смерть прийшла, а й ти будеш вмирати? Чий гріх?

Іван вліпив очи в батька і мовчав; він нічого не міг вимовити.

— Перед Богом кажи: чий гріх? Що я тобі казав?

Аж тепер опамятав ся Іван і все порозумів. І засопів він носом і впав на коліна перед вітцем, заплакав і сказав: "Мій батечку! Даруйте мені ради Христа! Винуватий я перед вами і перед Богом!"

— Слава Тобі Господи! Слава Тобі Господи! — сказав він і звернув очи на сина.

— Івасю! А, Івасю!

— Що, батечку?

— Щож тепер треба робити?

Іван усе плакав.

— Не знаю, батечку — сказав, — як тепер і жити будемо.

Заплющив старий очи, помолов губами, мов би збирав сили, і знов розплющив очи і сказав:

— Проживете! Як будете жити з Богом, то про живете!

Помовчав эще старий, усьміхнув ся і сказав:

— Смотриж, Івасю, не кажи хто підпалив! Чужий гріх покрий, Бог два простить!

Обі руки, зложив старий під серцем, зітхнув, протягнув ся і помер.

Іван не сказав на Гаврила і ніхто не довідав ся від чого була пожежа. І зійшло у Івана серце на Гаврила, і дивував ся Гаврило, що Іван на него нікому не доносить. Зразу бояв ся эго Гаврило, а потому й привик. Перестали сварити ся хлопи, перестала й їх родина. Поки будували ся, жили обі родини на однім обійстю; а коли відбудовало ся село і обійстя розмістили ся ширше, Іван з Гаврилом лишили ся знов сусідами в однім гнізді.

І жили Іван з Гаврилом по сусідски так само, як жили їх батьки. І памятаэ Іван Щербак на приказ батька і на Божу установу, що гасити огонь треба в початку. І коли эму хто зробить щось злого то він не о те дбаэ, щоби відомстити ся за те, а о те, як би міг направити. А коли эму хто скаже лихе слово, то він не о те дбаэ, щоби відповісти эще гірше, а якби навчити эго не говорити так; а так само учить своїх баб і дітий. І розжив ся Іван Щербак і став жити ліпше, ніж давнійше.

ПРИТЧА.

Виріс на гарній ниві бурян. І, щоби эго знищити, властителі ниви скошували эго, але від того бурян ще умножував ся. А ось відвідав властителів ниви добрий і мудрий господар і між иньшими науками, які він їм давав сказав і про те, що буряну не треба косити, бо від того він лиш умножуэ ся, а треба эго вимикати з корінем.

Але властителі ниви або не зауважали між иньшими наука ми доброго господаря науки про те, щоби не косити буряну але щоб эго вимикати, або не розуміли эго, або таки після свого рахунку не хотіли сповняти тої ради. І стало ся так, що не слухали ради, щоби не косити, але вимикати, бурян так як би эї і не було ніколи і люди косили і дальше бурян і дальше эго розмножували. І хоч бували і слідуючих роках люди, що пригадували властителям ниви на раду мудрого та доброго газди, то вони їх не слухали і поступали собі дальше по давному.

І скошуванэ буряну, як він лише покаже ся, стало не лише звичаэм, але сьвятим переданэм; і вона заростала чим раз більше. Дійшло до того, що на ниві був вже, лише один бурян. Люди журили ся тим і придумували всякі средства, але лише не слухали ради, яку їм вже давно був дав добрий і мудрий господар. Аж ось по бачив один чоловік той лихий стан, в якім находило ся поле. Між забутими вказівками господаря найшов він раду і на то, щоби буряну не косити, але щоби вимикати эго з корінэм. І эму довело ся напімнути властителів поля, щоби не поступали собі так не мудро і що на сю дурницю вже давно звернув їх увагу мудрий та добрий газда.

І щож? — Намість того, щоби застановити ся, чи напімнэ того чоловіка справедливе, чи ні, і коли воно справедливе перестати бурян косити, а коли не справедливе, то доказати эму несправедливість эго напімненя, або сказати, що рада доброго і мудрого чоловіка безпідставна і для них не обовязуюча, властителі поля не зробили ні одно, ні друге, але обидили ся напімненями того чоловіка і зачали эго лаяти.

Одні називали эго гордим безумцем, який думаэ, що з поміж всіх він один зрозумів науку газди; другі називали эго брехуном і казали, що він лихо вияснюэ науку господара: а треті, забувши, що він говорив не свої слова, але толкував науку чоловіка, якого усі уважали мудрим господарем — називали эго злорадним чоловіком, що хоче розвести бурян і позбавити людий поля. "Він каже, що не треба косити буряну, таж як ми не будемо эго нищити, то він розросте ся і вже цілком знищить нам поле. І на що нам відтак поля, коли мусимо на нім плекати буряни?" Так говорили люди і нарочно замовчували, що чоловік не говорив про те, що не треба нищити буряну, а проте, що не треба эго косити, але вимикати. І погляд, що той чоловік або брехун або дурак або хоче наробити людям шкоди, утвердив ся так сильно, що всі эго ганили висьмівали эго. І кілько не наговорив ся та не напояснював ся той чоловік, що він не лиш що не хоче розмножувати буряну, але власне э переконаний, що нищенэ бурянів се одно з головних занять хліробора, що так розумів сю справу і добрий мудрий господар, якого слова він нагадуэ, та эго не слухали. Се діяло ся тому, що люди безуслівно порішили, що той чоловік э або гордим дураком, який відворотно толкуэ слова мудрого, доброго господаря, або злим чоловіком, що завзиваэ людий не до нищеня буряну а до эго плеканя і розможуваня.

(Д. б.)

ПРОСИМО ВАС ВІДНОВИТИ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ НА "КАНАДИЙЦЯ".

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ В ЕДМОНТОНІ.

Маэ отсї нові книжки на продаж:

Страшні Тайни Монастирских Мурів подані монахинею Мариэю Монк . . . 75-цт.
Хата Дятька Томи. Часть 1. і 2. по . . . . 25-цт.
Розбійник Кармелюк часть 1. 2. і 3. по . . . . 40-цт.
Історія малого Пилипка по 20-цт.
Девять братів і десята сестричка . . . . 15-цт.
Опришок . . . . 25-цт.
Шерльок Гольмес часть 13. і 14. по . . . . 15-цт.
Пророцтво сьв. Михальди по . . . . . . 25-цт.
Велика Европ. Війна 40-цт.
350 Загадок . . . 15-цт.
Народні казки часть 1.-2. і 3. по . . . . 10-цт.
Лис Микита . . 50-цт.
Житэ Ісуса Христа $1.25-цт.
Ренальдо Ренальдині . 25-цт.
Сорокаті Штани . . 25-цт.

UKRAINSKA KNYHARNIA
350. Kinistino, Ave.
Edmonton, Alberta.

Винаходи приносять богатство

Ми, як приймаэмо до опатентованя винахід то даэмо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягненэ патенту, або звертаэмо нашу адвокацьку належитість.

Провірюванэ чи винахід надаэ ся до опатентованя полагоджуэмо цілком БЕЗ ПЛАТНО. Пишіть ще нині по українськи на понизшу адресу по всякі поради і по ясненя, як і по книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаэмо на жаданэ ДАРОМ,

R. MORGAN ELLIOTT & CO.
717. Woodward Bldg.
WASHINCTON, D. C.

ВАЖНЕ ДЛЯ ФАРМЕРІВ РОЗДАЧА ДОБІРНОГО НАСІНЯ.

Міністерство рільництва постановило розсилати даром пробки насіня сеї зими, щоб поправити роди збіжа. Будуть розсилати по такій скількости: пшениці 5 фунтів; білого вівса 4 ф.; ячменю 5 ф.; гороху 5 ф.; бараболї 3 ф.

Хто хоче дістати пробку хай в сей час пише на понизше дану адресу. З відтам пришлють вам блянкет (такий папір, на якім маэте написати, чого хочете, щось як поданэ) і відіслати назад. Як дістануть вашу аплікацію, тоді вам вишлють пробку.

Треба писати сейчас, бо аплїкації, які вплинуть пізнійше як до грудня, не будуть узглядені.

Тепер пишіть по аплікаційний блянкет до: —

Dominion Cerealist Experimental Farm.
OTTAWA, CANADA.

Як найлучше переховувати яйця на зиму.

Много э способів до переховуваня яэць, але експерти заявляють, що найлучше переховують ся яйця в скляній воді і то навіть на протяг 5 місяців не стратять своэї сьвіжости.

Рільнича Каледж в Міссурі подаэ сей спосіб до переховуваня яэць: купити в Другсторі в кенах скляної води. На оден кен скляної води бере ся оден гальон звичайної води і в ній розпускаэсь скляну воду, але в сей спосіб: Оден гальон води зварити, щоб закипіля, а відтак відложити, щоб остигла. Відтак взяти якусь посудину де маэсь переховувати яйця (найлучше камінна) і вилляти до неї сю вистуджену воду. Доперва додати до сеї води скляну воду з кена і добре вимішати.

Тепер кождого дня вкладайте свіжі яйця до сего рощину, але вважайте, щоб яйця були чисті. Яэць митих не можна вкладати. Коли вже заповняэте яйцями сей рощин, то вважайте, щоб хоть два інчі був сей скляний рощин висше яэць. Тепер сю посудину накрійте і поставте в сухе і холодне місце.

В сей спосіб можна всї яйця з літа і осени переховувати на зиму, коли яйця суть дуже дорогі. Чоловік, що маэ більше курий, може в сей спосіб зробити гарний гріш на яйцях в зимі.

Найважнійше э се, щоб яйця класти на переховок лише сьвіжі і не миті. Скляна вода не зробить старі яйця сьвіжими, але сьвіжі яйця охоронить, щоб не стались старими. Треба памятати, що на оден кен скляної води, треба оден гальон перевареної звичайної. Кен скляної води коштуэ в Другсторі 15 цт.

В СЕРБІЇ.

З записок про военні пригоди австрійського лікаря.

Цивільний лікар з Маріэмбаду, др. Іван Копф, підчас загальної мобілізації зістав покликаний під прапор, відбув цілу першу военну кампанію проти Сербії і 10-го грудня 1914-го року попав ся в сербський полон. Через цілий час свого полону він найшов занятэ в сербськім шпитали в Аранжеловацу. Та коли минувшого року Австрійці, Німці і Болгари заняли Сербію, Серби втікаючи з міста, забули про него і перші німецкі патрулї, які війшли до міста, увільнили його з неволї. Відтоді він постійно перебуваэ в Празї. Про своэ полоненэ він оповідаэ в сей спосіб:

„Коли я вертав з дивізійного шпиталю, де віддав ранених, до свого полку, нечайно вирнув віддїл Сербів і взяв мене в полон. Мене відіслано до міста Аранжеловаца і там відразу призначено до служби в шпитали. Відносини в тім шпитали, де находили ся сотки австрійських і сербських ранених жовнїрів попросту годі описати. Не було ні сліду з ніяких ліків, бандажів, лікарських інструментів, а навіть панувала велика недостача поживи. В шпитали було трех австрійських полонених лікарів, які були підчинені сербському лїкареви. З нами поводжено ся незле; коли в Сербії вибухнула пошесть тиіу, дано нам всім дозвіл лїчити приватно ци вільне населенэ а навіть ми мусіли з повітовим старостою їздити по селах, щоби оглядати померших. Та се в Сербії э тілько мертвий припис, позаяк все, коли зїхала лікарська комісія, небіщик вже від тижня був похоронений. Просе, **щоби Серби з розмислом поводили ся зле з австрійськими полоненими, не може бути й мови.** Полонені не мали гірше, як і сербські жовнїри, діставали той самий злий хліб, щоденно ту саму фасолю на обід а таксамо в разї потреби і тих самих 25 буків, що і сербські жовнїри.

Та скоро в цілій Сербії вибухнула страшна пошесть тифу. Загально говорено, що то австрійські полонені занесли ту пошесть. Лікарів в Сербії э дуже мало і вони показали ся безсильними. Не було ніяких ліків, а передовсім не стало доброї волї рішучо забрати ся до борби з пошестею. І не було ні одного дому ні хати, над яким не маявби чорний прапор звичайний знак жалоби в Сербії Мова людська за слаба в висловн, щоби описати се страшне спустошенэ, яке та пошесть робила серед населеня. Всї три австрійські лікарі в Аранжеловацу захоріли на пятнистий тиф, та на щастэ не рівночасно, і в сей спосіб один другого міг виратувати. Та трета часть всїх сербських лїкарів впала жертвою пошести.

КОНКУРС.

Українська Бурса в Едмонтоні отсим подаэ до відома українським студентам, котрі хотілиб учащати до середних і висших шкіл в Едмонтоні, що з початком шкільного року заряд Бурси прийме на станцію і харч 15 студентів за оплатою 15 долярів в місяць.

З огляду на се, що Бурса находить ся оподалік від каледжів і через те студентам не вигідно булоб приходити на обід до Бурси, тому студенти дістануть лишень добре снїданэ і вечеру в шкільні дні а в суботу і неділю тоже і обід.

Студенти, які хотілиб дістати обід в Каледж можуть дістати дешевше як звичайно через заряд Бурси.

Сли окаже ся надвишка, то заряд Бурси знизить ціну за харч вже в другім місяци.

Заряд Бурси уліпшаэ кімнати в Бурсі, щоб студентам було вигіднїйше мешкати.

Фармері, котрі хотілиб дати своїх синів до Бурси, можуть платити фармерскими продуктами.

ЗГОЛОШУЙТЕСЬ СЕЙЧАС НА СЛІДУЮЧУ АДРЕСУ:

„UKRAINSKA BURSA“
10628 --- 96 Str. Edmonton, Alta.

БОЇ КОЛО ВЕРДЕНУ.

Відвідини американського кореспондента в кріпости Верден.

Американський кореспондент "Злученої Преси", під проводом французького ґенерала Д...., команданта-цитаделї в Верденї, звидів всї боэвища довкола тої славної на цїлий сьвіт кріпости і від того старого військового-ветерана довідав ся много річий про бої довкола Вердену.

Се стало ся пораз перший, що взагалї дано дозвіл кореспондентови часописий війти до Вердену і оглянути власними очима спричинене там страшне спустошенэ. Та, на щастэ, кореспондент найшов ся в хвилинї, коли до Франції прибули відпоручники російської Думи. І тодї то французька начальна команда дала дозвіл гостям, між якими находив ся Павло Крават, знаний нюйорський лоэр і професор Струве з Москви, звидїли під проводом офіцира ґенерального штабу боэвище перед Верденом.

Гостий повів сам ґенерал Д.... Він повів їх наперед на найвисшу точку Вердену і від там обяснив їм всї становища оборонців і напираючих німецьких війск. З тої точки, видно не тілько цїле боэвище, але і місто неначе на тарели. Само місто лежить глебоко в долинї а довкола э оточене валом горбів.

Далекий гук німецьких гармат чути як віддалений грім. Від самого початку бомбардованя Німців кинули на місто 48.000 ґранатів. Звичайно на день вони кидають на місто 300 ґранатів, хоч були і такі днї, що їх впало і 750. І підчас коли гостї стояли на тім горбі, німецька артилэрія нараз стала стріляти на французького летуна, що кружив високо в воздухах. Довкола лїтака стали тріскати шрапнелї а летун поспішно завернув, щоби дістати ся поза свої лїнії.

Ґенерал вів відвідуючих від точки до точки, де можна було бачити найбільше знищенэ і спустошенэ. Само місто Верден э пусте. Там нема тепер нї живої душі. Навіть французьким жовнїрам дуже строго заборонено входити до міста. Ті доми і склепи, яких дотепер не поцїлив ворожий ґранат замкнено а двері і вікна позабивано дошками. Вулиця за улицею — се один вид руїн і звалищ. Тут і там ще стоїть пошарпаний і окіпчений мур. Дах на катедрі маэ дві дірі від ґранатів. Великий вівтара представляэ одну купу румовища. Бічні вівтарі э присипані повідлїтаними ґзимсами і прикрасами, порозбиваними фіґурами і поломаними сьвічниками.

З чудової будови військового касина ґранат одно крило будинку зовсім відірвав, а решту поломив і потороoщив. В палаті архіепископа чудові стїни, покриті славними малюнками, э подіравлені неначе решето. Всї доми понад Мозу і міст через ту ріку перемінили ся в одну стирту розвалин.

Ратуш поцїлило 16 ґранатів. Один ріг будинку э відірваний а вежа з годинником розторощена. Кімнату в якій передше урядував бурмістр, тепер ужито на різню худоби.

Відвідини внутрішних фортів кріпости, на які був звернений власне огонь німецьких гармат, привели кореспондента на славне боэвище коло села Флэрі. Перед входом до форту э таблиця з написом, приказуюча ґарнізонови в разї крайної небезпеки сей форт зрівнати з землею, а ніколи не віддати в руки ворогів.

Само село Флэрі, що лежить по правій руцї від форту, не маэ ніодного цїлого дому. Се одно поле розвалин і руїн. І не дивниця. Се село вже з десять разів переходило з рук до рук. Тепер село мають в посїданю поновно Французи а Нїмцї стоять ледви в віддаленю пів англійської милї.

Коли гостї повернули до цитаделї, ждав на них в підземних льохах, які тягнуть ся чотири милї під місто, обід. Так французькі офіцири як і жовнїри э того переконаня, що Нїмцям нїколи не вдасть ся здобути тої кріпости. Сей погляд висказав і ґенерал Д...., коли на пращанэ сказав: "До побаченя, мої панове, як колись повернете, коли ми виборемо остаточну побіду".

Альберта веде перед.

Департмент рільництва оголошуэ, що в трох західних провінциях було засїяних 10,537-839 акрів пшеницї.

З того було в
Манїтобі 2,994.527 акр. пшен.
Саскачевані 6,058.441. „ „
Альберті 1,484.871 „ „
Разом 10,537.839. акр. „

Уродилось на сих акрах в
Манїтобі 38,928.851 буш. пше.
Саскачевані 84,818.147 „ „
Альберті 29,697.420 „ „
Разом 153,444.445 буш. пше.

Найбільше видав акер в Альберті бо пересїчно 20 буш. в Саскачевані 14., а в Манїтобі 13 буш.

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ І ШКОЛА.

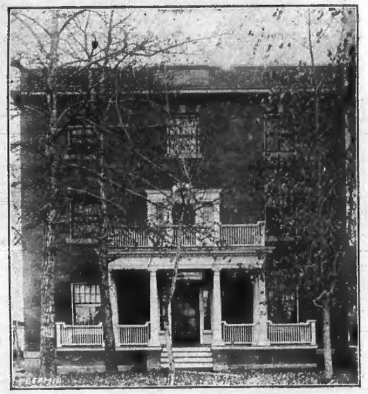

Рутенїэн Гом, при 103-ій ул., даэ укр. дївчатам з фармів вигідне помещканэ і борт по дуже приступній цїнї.

ЩО ВІВТІРКА І ПЯТНИЦІ ВІДБУВАЭСЬ ТУТ ВЕЧІРНА ШКОЛА АНҐ. МОВИ.

В НЕДІЛЮ О 3-ій ПО ПОЛУДНИ І В ВЕЧІР О 7.30 ВІДБУВАЭСЬ БОГОСЛУЖЕНЭ.

В Стратконї відбуваэсь також вечірна школа анґ. язика о 7.30 в вечір при 10539 — 80 евню.

ВСТУП ВСЕГДА ВІЛЬНИЙ ДЛЯ ВСІХ.

Всї дївчата, які їдете до Едмонтону на роботу або до школи, зайдїть до нас ми всегда Вам радї.

ЧИ ПОРАРОКУ ВПЛИВАЭ НА ВАС.

По горячих днях сего року зближаэсь холодний час і много людий терплять в наслїдок сеї зміни. Они чують ся ослабленими, мають брак апетиту, скоро мучать ся, взагалї чують ся не дуже, як то кажуть своїм. Звичайно зі сим йде і затвердненэ і недотравність. Найлучшим лїкарством на се э Трінера Еліксір з Гіркого Вина. Як оно помагаэ? Оно вичищуэ жолудок, відсьвіжуэ, і скріпляэ тїло, привертаэ апетит, усуваэ умучінэ. Се лїкарство э найлучшим і оно коштуэ лише фляшка 1.30-цт.

Цїна 1.30. з пересилкою.

JOS. TRINER, Manufacturer
1333 - 1339 S. Ashland Ave.
CHICAGO.

Попит на Лінїмент Трінера зростаэ а се доказ, що наші приятелї ним вдоволяють ся. Він знаменитий підчас ревматизму, невральґії, звихненя і опухненя. Цїна з почтовою пересилкою 70 центів.

Цїна з почтовою оплатою 70. цт.

ПАНОВИ ФАРМЕРИ!

Я купую безроги і худобу кождого тиждня.

Плачу добру цїну і за якість і вагу ґварантую.

В МЕНЕ НЕМА ШАХРОВАНЯ НА ВАЗІ.

F. C. SMITH
Lamont, Alta.

THE EDMONTON SADDLERS CO. LTD.
9928. Jasper Ave.
Edmonton, Alberta.

Ми виробляэмо самі всяку упряж і продаэмо низше голсейл цїни.

Зайдїть до нас і переконайтесь. Пишіть по наш каталоґ.

BIBLE & RELIGIOUS BOOK STORE.
9614. Jasper, Ave.
Edmonton, Alberta.

МАЭМО НА СКЛАДІ БІБЛІЇ І ЭВАНГЕЛИЯ НА ВСІХ МОВАХ.

Біблія на укр. язицї **1.15-цт.**
Новий Завіт . . . **0.30-цт.**
Біблія на російскім яз. **1.00.**
Новий Завіт . . **0.30-цт.**
Біблія на польскім язи. **0.65.**
Пересилку ми оплачуэмо самі.

ЦИҐАРЕТИ.
(Продовженэ.)

Він подав такий хід розвою молодця, що починаэ замолоду курити:

Перше, циґарети; друге; пиятика; трете, ґалабурда і дріб не ґемблярство; четверте, кінські перегони, ґемблярство на більшу скалю; пяте, розбійництво; шесте кримінал."

Недавно оден хлопець, в Ню Йорку, обрабував свою маму і навіть побив эї, бо она не хотїла добровільно розпращатись з тяжко запрацьованим грошем. За сї обрабовані мамині гроші сей невдячний син купив собі циґарети. А скілько то ґазети доносять, що дїти-не доростки эще, а вже обкрадають своїх роднчів лише через те, щоб заспокоїти манїю циґаретів.

Другий нюйорский судія говорить: Вчера мав я перед собою 35 хлопців арештантів. Трийцять трох з них були налоговими курцями циґаретів. Нинї довідав ся я з достовірного жерела, що дві найбільші фабрики циґаретів, вимо-

чують тютюн в легко розпущенім опіюм. Звісно, що опіюм як і горівка розбуджуэ нестримний апетит. Доростаючий хлопець, який віддаэсь уживаню опіюм і циґаретів не спостережесь, коли і горілка притягне його до себе. Тютюн се найлекша і най коротша дорога для хлопця, щоб зайти до горівки. Коли до сего эще додасть ся і опіюм, хлопець тратить зовсім самоопанованэ і майже не в силї видертись з обіймів сих рабівників його моральної, умової і фізичної сили."

Молодцї, вроджені з найбільшим таланом, майже на кождім кроцї, деякі з них і на визначних посадах, безнастанно затрачують свій хист, здібність, амбіцию, стремлїнэ і свою енерґію, бо сей ворог тютюн розпаношуэсь в них. Эсли э що, що молодець повинен берегчи як найбільшу сьвятість, то се його власна здібність думати чисто, остро і льоґічно.

Нїкотина в жабі.

Др. Келлоґ каже: "Кілька місяців тому я витягнув всю нїкотину з одного циґара і розпустив його. Половину зі сеї нїкотини я запустив в жабу, яка по запущеню нїкотини сей час згинула. Другу часть нїкотини я запустив иньшій жабі, з таким самим наслїдком. Обі жабі були дорослі і середної величини. Вислїд э такий, що нїкотина в одній циґарі э вистарчаюча знищити житэ двох жаб. Хлопець, щб скуруэ 20 циґарів на день, призбируэ

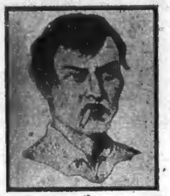

досить нїкотини-трійки, щоб знищити житэ 40 жаб.

Чомуж ся трутина не вбиваэ хлопця? Так, она вбиваэ його. Коли не вбэ сейчас, то вбэ його в короткім часї, чи то через серце, чи заразу Брайта, чи через яку иньшу слабість, яку лїкарі рослїдили нинї, як природний вислїд затроэня нїкотиною."

Оден хеміст недавно тому вимочив скількість тютюну потрібного на завиненэ звичайного циґара в кількох ложочках води і часть сеї води запустив котови під шкіру. До 15 мінут кіт серед страшних судороґів згинув. Сеї самої води запустив і псови і він згинув в трохи довшім часї.

Знищені оба.

Недавно оден молодець вмер в заведеню в Мінесотї, який тому пять лїт взад, мав найкрасші вигляди на поли лїкарскім на Заходї. Він немав эще 30 лїт, а вже відкрив був три нервові хоробй, через що усьміхалась перед ним сьвітла будучність в його заводї. Алещож, він курив тютюн і то без перерви. Через довший час не мож було завважати на нїм наслїдків куреня, аж доки на операцийнім столї під його руками не вмер оден слабий чоловік і се зломило молодого доктора і знищило його. В куреню він зайшов так далеко, що жадне лїкарство вже не могло привернути його до здоровля, бо наслїдки куреня почались оказувати на умі і тїлї молодого доктора і він згинув в заведеню як маняк.

(Д. б.)

Доляр не гроші, а за одного доляра буде йти "Канадиэць" до вашої хати що тиждня через цїлий рік.

ОКОЛО 15-го ВЕРЕСНЯ ВИЙДЕ З ДРУКУ НОВА КНИЖКА.

МАРУСЯ

Одно з найкрасших оповідань Гр. Квітки Основяненька.

І двоэ других гарних оповідань: "Як мужик двох ґенералів прохарчив" і "Дикий Пап".

ЦІНА 50 ЦТ.

Для книгарень даэмо відповідний книгарський опуст.

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИЇ ПИШІТЬ ДО

UKRAINSKA KNYHARNIA
350. Kinistino, Ave.
EDMONTON ALBERTA.

Руське збіжеве бюро в Форт Вілліям, Онтарійо.

Увага для фармерів.

Кождий фармер повинен висилати своэ збіже впрост до **Форт Віліям і Портартур.** Наколи один не в силї заладувати ґару, тодї двох чи трох разом повинні ладувати разом.

Відсилаючи збіже до найбільших елэвейторів на сьвітї, дістанете не лише ґовернмент ваґу, дійсну вартість збіжа, але і найвисшу цїну. — По всякі інформациї в справах висилки збіжа, удавайтесь до руського бюра, бо заключена умова з ґовернмент елэвейторами і другими колїэвими і збіжевими компанїями **уповажняэ нас заступати всякі збіжеві інтереси руских фармерів.**

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИЇ ПИШІТЬ ДО:

RUTHENIAN BUREAU
P. O. BOX 104. FORT WILLIAM, ONT.

Новість! Новість!

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЖИДАНА КНИЖКА.

Страшні Тайни Монастирских Мурів.

Подані МАРИЭЮ МОНК, монахинею, якій вдалось втечи з монастиря.

СЕ НАЙЦІКАВІЙША КНИЖКА НА УКРАЇНЬСКІЙ МОВІ.

ЦІНА 50. цт. (з пересилкою.)

КНИГАРНІ ОДЕРЖУТЬ ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

Наклад невеликий, тому спішіть ся з замовленэм, коли хочете довідатись про МОНАСТИРСКІ ТАЙНИ!

THE CANADIAN
10336 - 96 ST Edmonton, Alta.
CANADA.

НОВИНКИ.

180 тисяч робітників для Галичини.

З Києва доносять:
— До Галичини і на Буковину машируэ 180 — тисячна армія робітників із Туркестану і Кавказу.

Як відомо, робітники мають помочи Галичанам і Буковинцям в пільних роботах.

Жнива в Галичині.

Союз російських міст для полуднево західних країв працюэ тепер над тим, щоби зібрати збіже в займлених місцевостях Галичини і Буковини.

Відступаючи з Галичини і Буковини Австрійці забрали за собою все робоче населенэ. Тимчасом надійшли жнива, збіже начне далї обсипати ся, а оставщі не мають ні інвентаря ні робітників.

Власне "Союз" заняв ся тою справою, щоби селяни мали поміч в жнивах.

Німецкі протинаступи не повелись.

Лондон 18. вер. — В суботу і в неділю ми посунулись на просторі 4 миль вперед. Німці кинулись до протинаступу але ми його кроваво відбили. За сих два послідних днї ми взяли поверх 4.000 нім. жовнірів в полон.

Румуни признають ся до втрати Силістрії.

Букарешт 18. вересня. — Румуньска начальна управа доносить про втрату кріпости Силїстрії в сей спосіб:

Бомбардованэ Силїстрії відбуло ся 12 і 16 і пів цалевими гарматами з французьких фабрик. Огонь сих гармат протягом кількох годин збурив всі форти. Залога тоді в порядку уступила зміста.

Російська армія на полудни від Добрічу поступаэ вперед, щоби окружити ворога, що поступаэ над Дунаэм.

Повішено Слоня.

Ервін 16. вер. — Тут перебуваэ тепер великий цирк, який даэ представленя слонями. Під час одного з представлень, оден з найбільших слонів кинув ся на одну акторку і эї убив. Заряд цирку постановив повісити слоня за убійство акторки. Приготовлено шибеницю і другі слоні притягли засудженого під шибеницю і повісили.

Повішений слонь коштував 20 тисяч дол.

Російський урядовий звіт.

Петроград 17-го вер. — Російська начальна команда доносить:

В околици ріки Білий Черемош наші війска здобули декілька верхів. Ворожі спроби відібрати ті верхи назад остали без наслїдків.

В Карпатах наші війска обсадили північну збіч гори Капулє і в погоні за уступаючим ворогом взяли в полон 13 офіцирів, 900 жовнірів, здобули 7 машинових карабінів, три метавки мін і один рофлэктор.

Болгари і Німці проти Румунів

Берлін, 18. вер. — Тяжка болгарска артилэрія безнастанно бомбардуэ румунські укріпленя на північнім березї Дунаю. Після вістий з Софії Болгари приготовляють перехід через Дунай, щоби вдарити проти Букарешту. На лінії довжини 100 миль, від Свистови до Силїстрії болгарські канони засипують градом гранатів румунські укріпленя по другім боці Дунаю Та ціла сила болгарського бомбардованя зосередоточуэ ся передівсім на румунську кріпость Гіюрґево, яка э віддалена від Букарешту всего тільки 35 миль і э получена зі столицею не тільки желїзницею, але і знаменитим гостинцем. З фортів болгарської кріпости Рущук, яка лежить на проти Гіюрґева і э переділена тільки Дунаэм сипле ся град куль, який розсторощив вже кілька фортів. Само Гіюрґево горить в кількох місцях. Цивільне населенэ опустило місто. Се не э виключене, що болгарська армія рівночасно на кількох точках буде старати ся перейти через Дунай. На полудневім березї Дунаю стоїть готова 300.000 болгарська армія, зложена з самих воэнних ветеранів. На разї проти алїянтів, аж доки румунська кампанія не буде покінчена, Болгари проти алїантів в Солуни задумують вести оборонну війну.

ALBERTA COLLEGE North

Школа для хлопців і дівчат
для молодих мущин і женьщин.

ОТВИРАЭ СЕГО РОКУ СПЕЦИЯЛЬНУ КЛЯСУ ДЛЯ МОЛОДЦІВ І ДІВЧАТ НЕ ВОЛОДІЮЧИХ АНГЛИЙСКОЮ МОВОЮ.

Дуже за низькою оплатою даєсь борт, помешканє, пранє і науку.

В торік в нашій Каледж було 66. молодців, що вчились анг. мови.

В нас можна брати курси науки публичної школи як і гай-скул.

Наука розпочинаєсь на 5-го вересня.

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИЇ ГОЛОСІТЬ СЯ ДО:

F. S. McCALL B. A.
Principal Alberta College-North.
10041. -- 101. Str.
EDMONTON, ALBERTA.

Катастрофа в Квібеку.

Квібек. — Нова середна часть мосту в Квібеку через ріку св. Лаврентія, урвала ся і впала в воду, коли підтягали її на віндах, аби прикріпити її на прикріплені вже части з обох сторін. При сім стратило житэ 11. людий. Двайцять ранених привезено до міста.

Міст через ріку св. Лаврентія маэ бути найбільший в світї. Катастрофа стала ся, коли середну часть моста підтягнено до гори на яких 15 стіп. На структурі находило ся 90 робітників, як вона впала в воду. Безчисленні лодки з глядачами, які хотіли побачити чудо інжінірії, були свідками катастрофи. Між гістьми були міністри канадійського правительства.

Будову моста зачато коштом $17,000.000. аби скоротити дорогу з Галїфаксу до західної Канади о 200 миль. Часть моста, що втопила ся, мала звиж 5.000 тонів. Весь тягар пірнув у воді глибокій 200 стіп.

Девять літ тому назад подібний випадок став ся на тім самім місци і тоді стратило житэ 70 людий.

Одна з більших брит. гармат, яких уживають брит. війска при своїм наступі в Франції і в Македонії.

„Канадиєць"
Релїгійно-моральний
ТИЖДНЕВНИК.
Передплата на рік лише $1.

[redacted]анадиєць
THE CANADIAN

„THE CANADIAN"
10336 -- 96 ST.
Edmonton, -- Alberta.
Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК V. Ч. 37. EDMONTON, 27 OF SEPTEMBER. 1916 VOL V. No. 37.

[illegible] COLLECTION Newspapers & Periodicals

Наїзд цепелінів на Англію.

РОСИЙСКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ ЗНОВА СИЛЬНИЙ НАСТУП В ГАЛИЧИНІ.

За образу брит. короля покарано 500. дол.

Війска румуньско-российскі відбирають Добруджу назад.

Рим 23 вер. — Наступ ґен. Мекензого не лише здержано на Добруджу, провінцию Румунії але навіть змусили його до відвороту. Німецко-болгарскі війска цофають ся з Добруджі і вже опорожнили румунську твердиню Сілїстрію над Дунайом, яку що лише були здобули.

Пятнайцять Цепелінів наїхало на Анґлію, два знищено.

Лондон 24. вер. — Сеї ночи наїхало на східну часть Англії 15. нім. цепелінів. Трех з них були над Льондоном. Два цепеліни зістрілено. Оден заняв ся і згорів враз зі своэю залогою, зложеною з 22 людий, а другого залогу полонено. При сім наїзді згинуло 28 осіб а 99 ранено. Між вбитими э 17 мущин, 8 женьщин а 3 дітий. З ранених э 45 мущин, 37 женьщин а 17 дітий. Майже всї ранені і убиті походять з Льондону. Богато бомб впало на чисті поля і воду.

Російскі війска розпочали новий наступ в Галичині.

Петроград 25 вер. — По короткім часі відпочинку, російскі війска почали знова сільний наступ в околицях Володимира Волиньского, Зборова, Галича і в Карпатах. Німці виконують майже на цілій лінії в Галичині сильні проти наступи, хотять відзискати эще перед зимою свої давні становиска. Мимо їх великих зусиль нігде не вдалось їм поступити вперед.

Аліянти в Франції почали сильний наступ на фронті 15 миль.

Лондон 26. вер. — Наші війска і францускі почали нинї рано сильний наступ на просторі 15 миль між Соммою а Мартинпуч. Між Комблэрами наші війска здобули важні позициї кругом міста Лесбув і Морвал і здобули обі сї місцевости.

Француські війська здобули місточко Ранкорт і посунулись вперед коло каналу Ду-Норд.

Цїна хліба піде в гору.

Вінніпеґ 22. вер. — В Вінніпеґу бохонець хліба коштуэ 7 цт. Перед війною був 5 цт. тепер 7-цт. і в коротції підійде до 10 цт. Така сама підвижка буде і на цілім заході.

Цукор потанів.

З Торонто доносять, що в магазинах потанів цукор 40. цт. на 100 фунтах. Мабуть і в склепах буде тепер цукор троха дешевший.

На воэнну позичку зложено більше як було треба.

Оттава 24. вер. — На воэнну канадийську позичку зложено до минувшої суботи 170 мілїонів дол. тоэ о 70 міл. більше як було оголошено.

В війні стратило житэ до 31. Августа - 37.861.

Оттава 22. вер. — Загальні канадийські страти до 31 авґуста виносять 37.861 жовнірів. З того 8.644 в убитих, а 27.212 ранених і 1.282 в страчених. Ранених що найменьше третина поверне знова до борби.

Бувший прінципал в Микалей школї впав на побоэвищу.

Принципал Мекнайт, з Мекалей школи, в Едмонтонї, тому рік назад вступив до 56 бат. в Кальгарах. По якімсь часі перенесено його до 49 бат. в Едмонтонї і зі сим бат. виїхав на поле борби в Франциї. Дня 26 с. м. прийшла сумна вістка, що він впав підчас наступу над Соммою.

Пан Мекнайт був добре знаний між нашими людьми.

За неприличне виражуванэ ся про брит. короля, покарано 500 дол.

Ред Дір, Альта. — 23. вер. — Минувшого тиждня засуджено тут Карла Клавзена на 500 дол. кари за се, що виражав ся неприлично про брит. короля, Юрія V. і рівночасно похваляв злочини Німців, як вбитэ панни Кавел, затопленэ "Люзитанії" і т. д.

Посла прострілено в бійці.

Коронишен, Алта. 25. вер. — В неділю Томас Гелмболт в вечір прострілив два рази Френка Вайтсайда, посла до альб. парляменту зі сего округа. Оба суть жовнірами при 187 бат. Вайтсайд э серджентом а Гелмболт рядовиком. В суботу прибули они з Кальгар, де стоїть сей баталійон до Коронешен. Тут зійшлись при телэфоні, де працюэ жена Гелмболта як оперейтка.

З незвісної причини почали сварку при чім Гелмболт пострілив два рази Вайтсайда в лопатки, раз з револьвера а другий раз зі стрільби.

Гелмболта сейчас арештовано а Вайтсайда відвезено до місцевого шпиталю.

НАУКА В ОБРАЗКАХ!

Секретар "БІБЛІЙНОГО ТОВАРИСТВА" буде показувати біблїйні, сьвітляні образки і їх поясняти, в "Укр. Бурсї", при Кінїстіно ул.

Дня 30-го вер. в суботу.

О 8-ій год. в вечір.
Приходіть самі і кличте других.
ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

МІЖ РАНЕНИМИ НЕМА ВОРОГІВ.

Британьскі і німецькі ранені жовніри лежать побіч себе на ношах, чекають на забранэ їх до шпиталю.

ШКОЛА ДАРОМ.

На 15 с. м. отворилась вечірна школа анг. язика. Наука відбуваэсь що вівтірка і четверга **о 7.15 вечером.**

Шо неділї о 7 год. в вечір відбуваэсь Богослуженэ.

В пятницю 6. октобра в 7-ій год. в вечір **рос. Українці** дадуть **концерт,** де будуть українські і анг. пісні.

Вступ для всіх вільний кождого часу.

Заходіть під сей адрес: —

ZION METHODIST CHURCH.
7. A. Str. Riverside.
Calgary.